

การเปรียบเทียบระบบการเรียนและหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ในกลุ่มอาเซียน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

THE COMPARISON OF EDUCATIONAL SYSTEM AND THE BACHELOR OF
MUSIC CURRICULUM AMONG THE ASEAN UNIVERSITIES:
THE CASE STUDY OF MAHASARAKHAM UNIVERSITY AND
HO CHI MINH CITY CONSERVATORY OF MUSIC

วรเชษฐ์ วรพุทธินันท์¹

Worachet Woraputtinun

เจริญชัย ชนไพโรจน์²

Jarejnchai Chonpairot

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย คือ 1. เพื่อศึกษาระบบการจัดการเรียน การสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ และ 2. เพื่อเปรียบเทียบระบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ โดยมีเครื่องมือวิจัยเป็น แบบสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ โดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหางานวิจัย ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ระบบการจัดการเรียนการสอนและเปรียบเทียบพบว่า

- **นโยบายและแผน:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพทั้งด้าน ความรู้และทักษะด้านดนตรี ส่วนสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการแสดงดนตรี สามารถเป็นครูสอนดนตรีเป็นนักร้องหรือนักดนตรีในวงออร์เคสตรา

- **หลักสูตร:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) เปิดสอนวิชาดนตรีตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (เตรียมอุดมดนตรี) จนถึงระดับ

¹ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ตะวันตก วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผู้เชี่ยวชาญประจำ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ปริญญาเอก ระดับปริญญาตรีเรียน 4 ปี ตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 134 หน่วยกิต ส่วนสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ ยึดแนวคิดตามแบบของประธานาธิบดีโฮจิมินห์ หลักสูตรใช้รูปแบบยุโรป เปิดสอนวิชาดนตรีตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับปริญญาเอก ระดับปริญญาตรีเรียน 4 ปี ตลอดหลักสูตรเรียนไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิต (ไม่รวมวิชาพลศึกษา และวิชาป้องกันชาติป้องกันความสงบ)

- **อาจารย์ผู้สอน:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อาจารย์ผู้สอนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทและปริญญาเอกภายในประเทศ ส่วนสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ อาจารย์ผู้สอนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาเอกภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น ประเทศรัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมัน บัลแกเรีย อเมริกา ออสเตรเลีย เกาหลี และญี่ปุ่น

- **นักศึกษา:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีนักศึกษาปัจจุบัน จำนวนทั้งสิ้น 390 คน ส่วนสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ มีนักศึกษาปัจจุบันมากกว่า 5,000 คน

- **เทคนิคการเรียนการสอน:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ มีเทคนิคการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกันในเรื่องเนื้อหาการสอนวิชาทฤษฎี จะใช้เทคนิคการบรรยาย ส่วนเนื้อหาวิชาปฏิบัติ อาจารย์ผู้สอนของสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ ใช้เทคนิคการสาธิตให้นักศึกษาชมเป็นหลัก ส่วนอาจารย์ผู้สอนของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะเพิ่มเติมเรื่องการใช้เทคโนโลยีในการสอน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางดนตรี ตัวอย่างเพลงใน YouTube เป็นต้น

- **กิจกรรมการเรียนการสอน:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่คล้ายคลึงกัน คือ มีการจัดการแสดงคอนเสิร์ต การอบรมทางวิชาการให้แก่นักศึกษาและคณาจารย์ รวมทั้งส่งนักศึกษาเข้าร่วมประกวดแข่งขันทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ

- **สื่อและอุปกรณ์การสอน:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ห้องเรียนติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง เป็นห้องเก็บเสียงอย่างดี ใช้โปรแกรม PowerPoint ในวิชาบรรยาย ส่วนสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ ห้องเรียนติดเครื่องปรับอากาศบางห้อง ส่วนใหญ่ใช้พัดลม ห้องไม่คอยเก็บเสียงเท่าที่ควร สอนวิชาบรรยายโดยการเขียนกระดานดำ

- **การวัดผลประเมินผล:** วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามและสถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้ ใช้ระบบการประเมินผลผู้เรียน แบบอิงเกณฑ์ เหมือนกันทั้ง 2 แห่ง แต่ต่างกันในเกณฑ์การประเมิน

คำสำคัญ: ดนตรี; เปรียบเทียบระบบ; หลักสูตรดนตรี

Abstract

This is qualitative research which aims to 1) examine the instructional management of the College of Music, Maharakham University and the Ho Chi Minh Conservatory of Music; and 2) compare the instructional management and curriculum between the College of Music, Maharakham University and the Ho Chi Minh City Conservatory of Music. The research instrument consists of the interview guides and the observation form by examining for validity with experts.

The results are as follows:

- **Policy and Plan:** The College of Music, Maharakham University focuses on producing Graduates with highly quality music knowledge and skills. The Ho Chi Minh City Conservatory of Music focuses on producing graduates with expertise in music, being as a music performer, a music teacher, a singer and a musician in the orchestra.

- **Curriculum:** The music curriculum of College of Music, Maharakham University is a modern course based on quality criteria and standard of national and international in accordance with the Higher Education Qualifications Framework (TQF) in order to prepare for the ASEAN and international communities. The program starts from high school (pre-college) to doctoral program. The music program of the Ho Chi Minh City Conservatory of Music is based on the concepts of the president of Ho Chi Minh. The curriculum is European instructional model. The program starts from primary school to doctoral program.

- **Instructor:** The College of Music, Maharakham University instructors graduated either a master or a doctoral degree, from Thailand and Philippines. The Ho Chi Minh City Conservatory of Music instructors graduated either a bachelor, a master or a doctoral degree, from Vietnam and Foreign countries such as Russia, French, German, Bulgaria, USA, Australia, Korea and Japan.

- **Student:** The College of Music, Maharakham University consists of 390 current, while the Ho Chi Minh City Conservatory of Music consists of more than 5,000 current students.

- **Teaching and learning technique:** The College of Music, Maharakham University and the Ho Chi Minh City Conservatory of Music use similarly in teaching and learning technique. In terms of the theory subjects, the contents are taught in descriptive technique. The College of Music, Maharakham University uses PowerPoint presentation and the Ho Chi Minh City Conservatory of

Music uses blackboard. In terms of the practical subjects, the instructors of the Ho Chi Minh City Conservatory of Music use the demonstrative technique, while the instructors of the College of Music, Mahasarakham University use technological tool such as music software and YouTube in order to present the samples.

- **Teaching and learning Activities:** Both the College of Music, Mahasarakham University and the Ho Chi Minh City Conservatory of Music use similarly in teaching and learning activities such as concert, workshop and master class for students and instructors; support student for a nation and international competition.

- **Instructional media and tools:** The College of Music, Mahasarakham University provides music instruments, Thai and English textbooks, computers, projectors and modern light and sound systems. The Ho Chi Minh City Conservatory of Music provides music instruments, Vietnamese, Russian and English textbooks.

- **Evaluation and Assessment:** Both the College of Music, Mahasarakham University and the Ho Chi Minh City Conservatory of Music use similarly in criterion referenced evaluation, but difference in assessment criteria.

Keywords: Music; Comparison; Music Curriculum

1. บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันดนตรีศึกษาในประเทศไทยมีการพัฒนาที่ดีขึ้นเป็นลำดับในสถาบันการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษามีการกำหนดให้ดนตรีเป็นสาระหนึ่ง ที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ศึกษาวิชาดนตรี มีปรากฏต่อเนื่องตลอดมาในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 รวม 12 ปี ซึ่งรวมระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาไว้เป็นหลักสูตรเดียว สำหรับระดับอุดมศึกษาหลายสถาบันมีการเรียนการสอนดนตรีเป็นวิชาเอก สำหรับนักเรียนที่ต้องการเรียนดนตรี (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2544) ทางด้านการศึกษาดนตรี วิชาดนตรีวิชาดนตรีถูกยกมาตรฐานให้มีความสำคัญทัดเทียมกับวิชาแขนงอื่นๆ มีการเปิดหลักสูตรดนตรีในระดับอุดมศึกษาหลายสาขา เช่น สาขาดนตรีศึกษา สาขาดนตรีปฏิบัติทั้งดนตรีคลาสสิกและ ดนตรีร่วมสมัยอื่นๆ สาขาวิชาดนตรีเพื่อการธุรกิจ ฯลฯ ซึ่งมีทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโทถึงระดับปริญญาเอก ซึ่งตอบ

สนองความต้องการทางการศึกษาในประเทศไทย (สุกรี เจริญสุข, 2544) สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนปริญญาทางดนตรี ที่พบในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย มีอยู่ทั้งสิ้น 58 หน่วยงาน ใน 47 สถาบัน ซึ่งหน่วยงานทางด้านดนตรี ในระดับอุดมศึกษามีอยู่ 4 ลักษณะ คือ ภาควิชา กลุ่มสาขาวิชา คณะ และวิทยาลัย สังกัดของหน่วยงานทางด้านดนตรี ในระดับอุดมศึกษามี 5 ลักษณะ คือ สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สังกัดคณะดนตรี สังกัดวิทยาลัย และสังกัดสถาบัน นโยบายการผลิตบัณฑิตในสถาบันทางดนตรีมีอยู่ 5 ลักษณะ คือ เป็นนักดนตรี/ ศิลปินอาชีพ เป็นครูผู้สอนดนตรี เป็นนักวิชาการ เป็นนักธุรกิจ และอุตสาหกรรมดนตรีและเป็นนักแต่งเพลง หลักสูตรทางดนตรีที่เปิดสอนในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย มี 5 ลักษณะดังนี้ คือ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.), การศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.), หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.), หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.), ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดศ.บ.), หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) ฯลฯ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนดนตรีในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ทางด้านหลักสูตรนั้น มีความหลากหลายอย่างมาก อีกทั้งประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 นี้ ซึ่งผู้วิจัยในฐานะของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาท่านหนึ่ง ได้มีแรงบันดาลใจและมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยในกลุ่มอาเซียน โดยทำการศึกษาศิลปศาสตรบัณฑิต 2 สถาบัน คือ

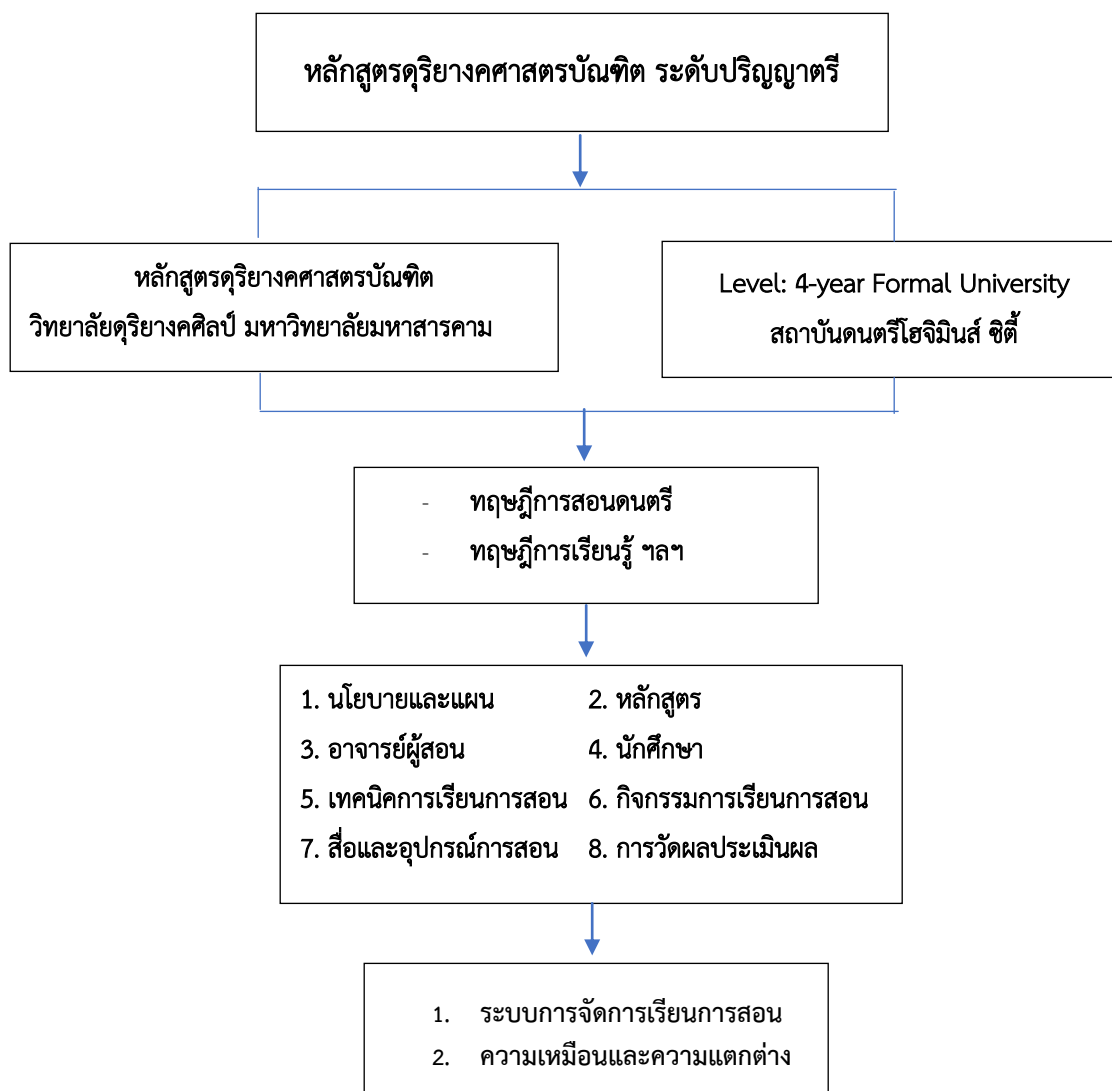
1. หลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดศ.บ.) วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย
2. หลักสูตร Bachelor of Music สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ (Ho Chi Minh City Conservatory of Music)

ประเทศเวียดนาม

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
2. เพื่อเปรียบเทียบระบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

3. กรอบแนวคิดของการวิจัย

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บข้อมูล เพื่อศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนและเปรียบเทียบระบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรดุริยางคศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ ซึ่งมีขอบเขตขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ด้านเนื้อหา

ศึกษาระบบการจัดการเรียนการสอนและเปรียบเทียบระบบการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร ดุริยางคศาสตร์บัณฑิตของมหาวิทยาลัยในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

ด้านวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ด้านพื้นที่วิจัย

พื้นที่ในการวิจัยได้แก่ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประเทศไทย และ สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ ประเทศเวียดนาม

ด้านระยะเวลา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2559

ด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ศึกษา และผู้ให้ข้อมูล มีดังนี้ ผู้บริหาร หัวหน้าสาขาวิชา/ประธานหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มผู้รู้ (Key Informants)

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปราโมทย์ท่านประดิษฐ์ คณบดีวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เจริญชัย ชนไพโรจน์ ผู้เชี่ยวชาญวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Dr. Phong Nguyen (Visiting Professor) ผู้เชี่ยวชาญวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- Dr. Nguyen Thi My Liem รองคณบดีสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
- Dr. Truong Ngoc Thang อาจารย์ประจำสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Informants)

- อาจารย์เฉลิมพล โลหะมาตย์ ประธานหลักสูตรปริญญาตรี วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- อาจารย์อรรคพงศ์ ภูถายาว อาจารย์ประจำ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม
- อาจารย์สัณชัย ต้วงบุง อาจารย์ประจำ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- Van Thi Minh Huong ประธานหลักสูตร สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
- GV Nguyen Thay Anh อาจารย์ประจำสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
- GV Tran Duc Nguyen อาจารย์ประจำสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั่ว (General Informants)

- นักศึกษา วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และนักศึกษา สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งวิธีการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยผู้วิจัยจะใช้สัมภาษณ์ผู้บริหาร, หัวหน้าสาขาวิชา/ประธานหลักสูตร, อาจารย์ผู้สอน, และนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ประวัติและข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ นโยบายและแผน หลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา เทคนิคการเรียน การสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การสอน และการวัดผลประเมินผล

2. แบบสังเกต (Observation) โดยจะใช้ทั้งแบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Interview) และแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Interview) คือ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยก็จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการช่อมดนตรี ส่วนของการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะสังเกตจากระบบการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

1 การเก็บข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการเรียนการสอน, สื่อและอุปกรณ์การสอน, สภาพสังคมของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม, องค์กรความรู้เกี่ยวกับ กระบวนการการสอนดนตรี, บริบทของพื้นที่ที่ทำการวิจัย ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย จากสถานที่ต่าง ๆ เช่น หอสมุดแห่งชาติ สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หอสมุดวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หอสมุดสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้

2. การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยสัมภาษณ์และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Interview) โดยการมีส่วนร่วมในการช่อมปฏิบัติเครื่องดนตรี ของอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Interview) โดยการสังเกตจากระบบการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

การจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากการลงภาคสนามแล้วผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกข้อมูลการถอดเทปจากการสัมภาษณ์ และภาพถ่ายโดยการจำแนกข้อมูลและจัดหมวดหมู่ข้อมูล ตามแต่ละประเภทที่ตั้งไว้ และตรวจสอบดูอีกครั้งหนึ่งว่า ข้อมูลที่ได้มา มีความสมบูรณ์เพียงพอหรือไม่ แล้วดำเนินการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ เมื่อตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าแล้ว หากมีข้อมูลส่วนใดที่ยังไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ครบถ้วน แล้วจึงจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วทำการสรุปผลต่อไป

วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ได้แก่ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างกัน (ศุภางค์ จันทวานิช. 2542: 31-33) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า ดังนี้

ด้านข้อมูล (Data Triangulation) ดังนี้

1. ด้านสถานที่ ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันที่มาจากแหล่งต่างกัน ได้แก่ การค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องเดียวกันจากแหล่งข้อมูลต่างๆ

2. ด้านบุคคล ใช้การรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกันจากบุคคลหลายคน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรี ผู้บริหาร หัวหน้าสาขาวิชา/ประธานหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา เพื่อตรวจสอบว่าเป็นข้อมูลที่ตรงกันหรือไม่

ด้านทฤษฎี ได้ใช้ทฤษฎีตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 2 เป็นเครื่องตรวจสอบ

ด้านผู้วิจัย ใช้ข้อมูลจากผู้วิจัยหลายคนที่วิจัยเรื่องเดียวกันมาตรวจสอบว่าได้ข้อมูลตรงกับผลการวิจัยหรือไม่

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เทคนิคดำเนินการตรวจสอบแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) พร้อมทั้งอธิบายถึงระบบการจัดการเรียนการสอน โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิดและทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาเรียบเรียง วิเคราะห์ ให้เห็นถึง ระบบการจัดการเรียนการสอน ตามความมุ่งหมาย แล้วนำเสนอด้วยการเรียบเรียง เชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) และภาพประกอบ

5. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบระบบการเรียนและหลักสูตรดุริยางคศาสตร์บัณฑิตของมหาวิทยาลัย ในกลุ่มอาเซียน กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นมหาวิทยาลัยทางดนตรีชั้นนำ ที่มีชื่อเสียงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จัดการเรียนการสอนด้านดนตรีตะวันตก ผลิตบัณฑิตทางดนตรีที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และทักษะด้านดนตรี รวมทั้งเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้และบริการวิชาการแก่สังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนสถาบันดนตรีดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ เป็นสถาบันดนตรีทางภาคใต้ของประเทศเวียดนาม ที่เป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้ทางด้านดนตรีตะวันตก รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนทางด้านดนตรีตะวันตก มีผลงานเป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปผลได้ดัง ตาราง 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิจัย

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
นโยบายและแผน	
ผลิตบัณฑิตทางดนตรีที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และทักษะด้านดนตรี การขยายโอกาสทางการศึกษา โดยการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพภายใต้การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ทันสมัยตามเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานของชาติและสากล รวมทั้งเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่เน้นประสิทธิผลผ่านระบบการบริหารจัดการที่ดีที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการวิจัยและงานสร้างสรรค์ทางดนตรีเพื่อพัฒนาความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ	ผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการแสดงดนตรี ครูสอนดนตรี ทางสถาบันฯ ได้จัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น การจัดการแสดงดนตรีของนักศึกษา และการแสดงดนตรีของอาจารย์ ยึดถือแนวทางการทำงานและแนวคิดตามแบบของประธานาธิบดีโฮจิมินส์ มีนโยบายการที่ชัดเจนในการจัดการศึกษาระดับประเทศ จึงกำหนดให้เกิดความเป็นหนึ่งในการบริหาร โดยใช้ลักษณะและรูปแบบการสอนดนตรีแบบเดียวกันทั้งประเทศ เปิดโอกาสในการเรียนดนตรีให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดความเป็นเลิศโดยจะมีถ่ายโอนผู้เรียนและผู้สอนทั้ง 3 แห่ง ตามศักยภาพที่สามารถดำเนินการได้
อาจารย์ผู้สอน (ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2558)	
อาจารย์ผู้สอนประจำ มีจำนวนทั้งสิ้น 20 คน ประกอบด้วย อาจารย์ 13 คน, ครูผู้ช่วย 5 คน, ผู้เชี่ยวชาญ 2 คน	อาจารย์ผู้สอนประจำ มีจำนวนทั้งสิ้น 19 คน ประกอบด้วย อาจารย์ 19 คน

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้
ระดับการศึกษา: ระดับปริญญาโท ถึง ปริญญาเอก	ระดับการศึกษา: ปริญญาตรี ถึง ปริญญาเอก
นักศึกษา	
<p>เครื่องดนตรีประเภทกีตาร์ มีนักศึกษาเลือกเรียนมากที่สุดในสาขาวิชา นักศึกษาส่วนใหญ่มีพื้นฐานกีตาร์โพล์หรือกีตาร์ไฟฟ้า, นักศึกษาที่เรียนเอกเครื่องกระทบจังหวะ ส่วนใหญ่มีพื้นฐานด้านการตีกลองชุดมาก่อน มีนักศึกษาเลือกเรียนเป็นอันดับ 2 ในสาขาวิชา, เครื่องเป่าลมไม้ ที่นักศึกษานิยมเรียนคือ เครื่องแซกโซโฟน โดยเน้นเรียนเพลงคลาสสิก รองลงมา เป็นนักศึกษาเอกฟลูตและเอกคลาริเน็ต ตามลำดับ, ส่วนใหญ่นักศึกษาที่มาสัมครเรียนดนตรี มักมีพื้นฐานด้านทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน Trinity Guildhall เกรด 5 มีนักศึกษาน้อยที่มีความสามารถระดับมาตรฐาน</p>	<p>เครื่องดนตรีประเภทเปียโน มีนักศึกษาเลือกเรียนมากที่สุดในสาขาวิชา โดยเริ่มเรียนเปียโนตั้งแต่อายุ 3 ปีขึ้นไป, เครื่องดนตรีประเภทกีตาร์คลาสสิก มีนักศึกษาเลือกเรียนเป็นอันดับ 2 ในสาขาวิชา, เครื่องเป่าลมไม้ ที่นักศึกษานิยมเรียนคือ เครื่องแซกโซโฟน โดยเรียนเพลงคลาสสิก และเพลงแจ๊ส แยกตามวิชาเอก, ส่วนใหญ่นักศึกษาที่มาสัมครเรียนดนตรี มีพื้นฐานด้านทฤษฎีดนตรีและปฏิบัติในระดับ เกณฑ์มาตรฐาน Trinity Guildhall เกรด 5 เนื่องจากเรียนดนตรีตั้งแต่วัยเด็กจึงมีพื้นฐานที่ดีเป็นทุนเดิม</p>
เทคนิคการสอน	
<p>อาจารย์จะให้นักศึกษาเล่นบทเพลงหรือแบบฝึกหัดให้ อาจารย์ฟัง พร้อมทั้งติชมแก้ไข, อาจารย์จะตรวจสอบพัฒนาการในการเรียนแต่ละครั้ง โดยให้คำแนะนำ, ท้ายคาบเรียนอาจารย์บรรยายสรุปบทเรียนทั้งหมดแล้วให้การบ้าน นักศึกษาไปฝึกซ้อมในแต่ละสัปดาห์ โดยบางเครื่องดนตรีมีการประเมินให้คะแนนแต่ละสัปดาห์จนกระทั่งสอบ, อาจารย์แต่ละท่านจะใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกัน ตามความสามารถและประสบการณ์ของแต่ละคน ส่วนใหญ่มักใช้คอมพิวเตอร์และไฟล์เสียงตัวอย่างเพลงและบทฝึก บางคนเปิด บทเพลงใน YouTube เพื่อช่วยสนับสนุนการสอนของตนเอง โดยให้นักศึกษาเรียนด้วยตนเอง หรือเพื่อนช่วยเพื่อน</p>	<p>อาจารย์จะสาธิตเล่นบทเพลงหรือแบบฝึกหัดให้ฟังพร้อมอธิบายเกี่ยวกับท่อนเพลงนั้นๆ, อาจารย์จะตรวจสอบพัฒนาการในการเรียนแต่ละครั้ง, ท้ายคาบเรียน อาจารย์สรุปบทเรียนทั้งหมดแล้วให้การบ้าน ทั้งบทฝึกและบทเพลง เช่น ให้ซ้อมแบบฝึกหัดเพิ่มเติม ซ้อมท่อนเพลงที่ปฏิบัติได้ยังไม่คล่อง, อาจารย์แต่ละท่านจะใช้เทคนิคการสอนที่ได้เรียนมาจากสถาบันดนตรีที่ตนสำเร็จการศึกษา โดยใช้แนวทางเดียวกันโดยมีการจัดอบรม Workshop, Master Class ในแต่ละเครื่องมือเป็นประจำโดยมีวิทยากรที่มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศ</p>

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาบันดนตรีโฮจิมินห์ ซิตี้
กิจกรรมการเรียนการสอน	
<p>มีการจัดการแสดงคอนเสิร์ตที่หอประชุมใหญ่ของคณะ ตามความพร้อมและความเหมาะสม ,มีการจัดโครงการอบรมด้านดนตรีให้แก่นักศึกษาทั้งในคณะโดยอาจารย์ผู้สอน หรือหน่วยงานภายนอกเป็นผู้จัดขึ้น เช่น Saxophone Workshop, Piano Master Class, มีการเข้าร่วมประกวดในระดับประเทศ ทั้งประเภทเดี่ยวและประเภทวงดนตรี, มีการแสดงคอนเสิร์ตในโครงการดุริยางคนิพนธ์</p>	<p>มีการจัดการแสดงคอนเสิร์ตที่โรงแสดงคอนเสิร์ตในหนึ่งปี ไม่น้อยกว่า 30 ครั้ง ,มีการแลกเปลี่ยนการแสดงกับสถาบันดนตรีในต่างประเทศ โดยการส่งนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนเข้าร่วมการแสดงในประเทศและต่างประเทศ, มีการเข้าร่วมประกวดทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ นักเรียนของสถาบันดนตรีได้รับรางวัลชนะเลิศและรางวัลระดับสูง ในการแข่งขันดนตรีระดับสูงในระดับภูมิภาค ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ, มีการแสดงคอนเสิร์ต Recital</p>
หลักสูตร	
<p>ชื่อหลักสูตร: ดุริยางคศาสตรบัณฑิต (ดนตรีตะวันตก) ตลอดหลักสูตรต้องเรียนอย่างน้อย 134 หน่วยกิต ทุกรายวิชา มีรายละเอียดของรายวิชาและของประสบการณ์ภาคสนาม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (TQF) มีการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีหลักสูตรการสอนที่ชัดเจน โดยเปิดสอนวิชาดนตรีตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (เตรียมอุดมดนตรี) จนถึงระดับปริญญาเอก หลักสูตรจะมีการปรับปรุงรายวิชาทุก 5 ปี จากสาขาวิชา ดุริยางคศิลป์ตะวันตก</p>	<p>ชื่อหลักสูตร: Level:4-year formal university ตลอดหลักสูตรต้องเรียนไม่น้อยกว่า 198 หน่วยกิต (ไม่รวมวิชาพลศึกษาและวิชาป้องกันชาติ ป้องกันความสงบ) หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการศึกษา ใช้ตามรูปแบบยุโรปทั้งหลักสูตรและตารางเรียน มีการจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีหลักสูตรการสอนที่ชัดเจน โดยเปิดสอนวิชาดนตรีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาเอก หลักสูตรจะมีการปรับปรุงรายวิชา ทุก 5 ปี จากกระทรวงวัฒนธรรมของเวียดนาม และสถาบันฯ ก็นำมาปรับปรุงให้เหมาะกับการเรียนการสอน</p>
สื่อและอุปกรณ์การสอน	
<p>เครื่องดนตรีสากลประเภทต่างๆ, หนังสือและตำราภาษาไทยและอังกฤษ, คอมพิวเตอร์ดนตรี, Wi-Fi, โปรแกรมดนตรี เช่น Sibelius, ไวน์บอร์ด,โปรเจคเตอร์, ชุดเครื่องเสียง,ซีดี/ดี</p>	<p>เครื่องดนตรีสากลประเภทต่าง ๆ ,หนังสือและตำราภาษาไทยเวียดนาม,อังกฤษและรัสเซีย, คอมพิวเตอร์, Wi-Fi, กระดานดำ, ชุดเครื่องเสียง, ซีดี</p>

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ: ศิลปกรรมวิชาการ ครั้งที่ 2: ศิลปะ 4.0: ศิลปะเพื่อการสร้างสรรค์และศิลปะเพื่อการศึกษา

The 2nd National Fine Arts Conference: The Arts 4.0: Creative Art and Art Education

วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	สถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้																				
วีดี/MP3																					
การวัดผลประเมินผลและสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน																					
<p>- การสอบบรรเลงเดี่ยว, รววมวง, การแสดงคอนเสิร์ต</p> <p>- ระบบอิงเกณฑ์ เกณฑ์การให้คะแนนเต็ม 100 คะแนน มีสัดส่วนการให้คะแนนดังนี้</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ช่วงคะแนน</th> <th>เกรด</th> <th>ช่วงคะแนน</th> <th>เกรด</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>80-100</td> <td>A</td> <td>75-79</td> <td>B+</td> </tr> <tr> <td>70-74</td> <td>B</td> <td>65-69</td> <td>C+</td> </tr> <tr> <td>60-64</td> <td>C</td> <td>55-59</td> <td>D+</td> </tr> <tr> <td>50-54</td> <td>D</td> <td>0-49</td> <td>F</td> </tr> </tbody> </table> <p>เกณฑ์ในการประเมิน ถ้าได้คะแนน 50 ขึ้นไปถือว่าเป็น “ผ่าน” แต่ถ้าได้คะแนนต่ำกว่า ถือว่า “สอบตก” ต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในเทอมต่อไป</p>	ช่วงคะแนน	เกรด	ช่วงคะแนน	เกรด	80-100	A	75-79	B+	70-74	B	65-69	C+	60-64	C	55-59	D+	50-54	D	0-49	F	<p>- การสอบบรรเลงเดี่ยว, รววมวง, การแสดงคอนเสิร์ต</p> <p>- ระบบอิงเกณฑ์ เกณฑ์การให้คะแนนเต็ม 100 คะแนน มีสัดส่วนการให้คะแนนดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คะแนนเวลาเรียน แบบฝึกหัด 5 คะแนน 2. คะแนนแสดงคอนเสิร์ต 5 คะแนน <p>คะแนนที่ผ่านเกณฑ์ คือ 6 คะแนนขึ้นไป ถ้าคะแนนต่ำกว่าคือ “ไม่ผ่าน” ก็ต้องลงทะเบียนเรียนใหม่ในเทอมต่อไป</p>
ช่วงคะแนน	เกรด	ช่วงคะแนน	เกรด																		
80-100	A	75-79	B+																		
70-74	B	65-69	C+																		
60-64	C	55-59	D+																		
50-54	D	0-49	F																		

6. การอภิปรายผล

การจัดการเรียนการสอนดนตรีตะวันตกในระดับอุดมศึกษาของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันคือ เป็นสถาบันการดนตรีที่มีการเรียนการสอนดนตรีในภูมิภาค มีใช้ในเมืองหลวง เทคนิคการสอน สื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนดนตรี ตำรา กิจกรรมที่สนับสนุนทางวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม Workshop, Master Class, การประกวดแข่งขัน, การจัดการแสดงคอนเสิร์ต รวมถึงการสนับสนุนในเรื่องงบประมาณ แต่อาจจะต่างกันบ้างตามแต่ความพร้อมของสถาบันดนตรีนั้น โดยเฉพาะเรื่องความพร้อมของผู้เรียนดนตรี ส่วนที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ก็คือ เกณฑ์ในการวัดผลและประเมินผลในการสอบ โดยทั้ง 2 สถาบันต่างก็มีแผนการพัฒนารับการเรียนการสอนทางด้านดนตรีอย่างต่อเนื่องในหลาย ๆ ด้าน ทั้งทางด้านหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมเสริมการเรียนการสอน เช่น ให้นักศึกษาแสดงดนตรี ภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง และส่งเข้าแข่งขันในหลายๆ เครื่องมือเอก อาทิเช่น ไวโอลิน กีตาร์ เปียโน เป็นต้น ในรายการต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อให้นักศึกษาได้สร้างประสบการณ์ และความชำนาญในการบรรเลงเครื่องดนตรี ซึ่งสอดคล้อง

กับ ศิริชัย กาญจนวาสี (2552: 5) องค์ประกอบของการเรียนการสอน แบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบดังนี้ คือ 1. หลักสูตร (Curriculum) 2. ผู้เรียน (Learner) 3. ผู้สอน (Teacher) 4. เทคนิคการจัดการเรียนการสอน (Teaching Techniques) และสอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2529: 271) ในด้านการฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี

7. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาของผู้วิจัย เป็นการศึกษาเกี่ยวกับระบบการจัดการเรียนการสอนและวิเคราะห์เปรียบเทียบหลักสูตรของ ทั้ง 2 สถาบันเท่านั้น แต่ยังมีเรื่องที่น่าสนใจในการทำวิจัยครั้งต่อไป เช่น เทคนิคการสอนแซ็กโซโฟนหรือเครื่องอื่น ๆ ในสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้, แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนดนตรีศึกษาในสถาบันดนตรีโฮจิมินส์ ซิตี้, การศึกษาแนวทางการสืบทอดดนตรี 54 คนเผ่าในประเทศเวียดนาม

8. บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์.(2529). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์.(2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิญ กระแสร์. (2555). *การจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีผลต่อความสำเร็จ ของสถาบันดนตรีในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริชัย กาญจนวาสี.(2552). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรี เจริญสุข.(2544). *พรสวรรค์ศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด จงเจริญการพิมพ์.
- Prapansak Pum-in. (2004). *Factors related to achievement in learning violin. a thesis submitted in partial fulfillment of the requirement for the degree of master of arts (Music) Faculty of graduate studies Mahidol University.*
- Truong Ngoc Bich. (2011) *.A Study Music Education in Hue Academy of Music, Vietnam and the College of Music, Mahasarakham University Thailand*. Thesis M.F.A, Mahasarakham: Mahasarakham University.